

Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

25. září 2015 *

„Řízení o předběžné otázce — Naléhavé řízení o předběžné otázce — Článek 99 jednacího řádu Soudního dvora — Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech — Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV — Evropský zatýkací rozkaz — Článek 2 odst. 4 a čl. 4 bod 1 — Podmínky výkonu — Vnitrostátní trestní právo podmiňující výkon evropského zatýkacího rozkazu kromě oboustranné trestnosti také tím, že inkriminované jednání lze potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 12 měsíců podle práva vykonávajícího členského státu“

Ve věci C-463/15 PPU,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu, Nizozemsko) ze dne 2. září 2015, došlým Soudnímu dvoru téhož dne, v řízení

Openbaar Ministerie

proti

A.

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, K. Jürimäe, J. Malenovský, M. Safjan (zpravodaj)
a A. Prechal, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout usnesením s odůvodněním podle článku 99 jednacího řádu Soudního dvora,

vydává toto

* Jednací jazyk: nizozemština.

Usnesení

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 odst. 4 a čl. 4 bodu 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. L 81, s. 24, dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu v Nizozemsku, který vůči A. vydal procureur des Konings bij de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (královský státní zástupce u soudu prvního stupně v Bruselu, Belgie).

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body odůvodnění 5 až 7 a 10 rámcového rozhodnutí 2002/584 uvádějí:

„(5) Z cíle stanoveného pro Evropskou unii stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva vyplývá zrušení vydávání mezi členskými státy a jeho nahrazení systémem předávání mezi justičními orgány. Dále zavedení zjednodušeného systému předávání odsouzených nebo podezřelých osob za účelem trestního řízení nebo výkonu soudních rozhodnutí ve věcech trestních umožňuje odstranit složitost a možné prodlení spojené se stávajícími postupy vydávání. Tradiční vztahy spolupráce, které až dosud převládaly mezi jednotlivými členskými státy, by měly být nahrazeny systémem volného pohybu soudních rozhodnutí ve věcech trestních, zahrnujícím jak rozhodnutí předcházející odsouzení, tak i pravomocná rozhodnutí, v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

(6) Evropský zatýkací rozkaz stanovený v tomto rámcovém rozhodnutí je prvním konkrétním opatřením v oblasti trestního práva k provedení zásady vzájemného uznávání, na kterou Evropská rada poukázala jako na "úhelný kámen" justiční spolupráce.

(7) Jelikož cílů týkajících se nahrazení systému mnohostranného vydávání založeného na Evropské úmluvě o vydávání ze dne 13. prosince 1957 nelze dostatečně dosáhnout jednostranným jednáním členských států, a proto, z důvodu jejich rozsahu a účinků, jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Rada přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity ve smyslu článku 2 [EU] a článku 5 [ES]. V souladu se zásadou proporcionality ve smyslu článku 5 Smlouvy o ES toto rámcové rozhodnutí nepřekračuje rámec toho, co je pro jeho dosažení nezbytné.

[...]

(10) Mechanismus evropského zatýkacího rozkazu je založen na vysoké úrovni důvěry mezi členskými státy. Jeho provádění lze pozastavit pouze v případě závažného a trvajících porušování zásad stanovených v čl. 6 odst. 1 [EU] některým členským státem v případě, že toto porušování Rada zjistila podle čl. 7 odst. 1 uvedené smlouvy s důsledky stanovenými v čl. 7 odst. 2.“
- 4 Článek 1 tohoto rámcového rozhodnutí stanoví:

„1. Evropský zatýkací rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkácí rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 [EU].“

- 5 Článek 2 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Oblast působnosti evropského zatýkácího rozkazu“, zní takto:

„1. Evropský zatýkácí rozkaz lze vydat v případech jednání, které lze podle práva vystavujícího členského státu potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 12 měsíců, nebo byl-li již rozsudkem uložen trest nebo nařízeno ochranné opatření, v případě trestu nebo ochranného opatření v délce nejméně čtyř měsíců.

2. Níže uvedené trestné činy, které lze ve vystavujícím členském státě potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně tři roky a které jsou vymezeny právem tohoto členského státu, jsou důvodem pro předání na základě evropského zatýkácího rozkazu podle podmínek tohoto rámcového rozhodnutí a bez ověření oboustranné trestnosti tohoto činu:

[...]

4. U jiných trestných činů než uvedených v odstavci 2 může být předání podmíněno tím, že jednání, kvůli kterému byl vydán evropský zatýkácí rozkaz, představuje trestný čin podle práva vykonávajícího členského státu, nezávisle na znacích skutkové podstaty nebo popisu trestného činu.“

- 6 Článek 4 bod 1 téhož rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkácího rozkazu“, stanoví:

„Vykonávající justiční orgán může odmítnout výkon evropského zatýkácího rozkazu:

- 1) pokud v některém z případů uvedených v čl. 2 odst. 4 nepředstavuje jednání, pro které byl vydán evropský zatýkácí rozkaz, trestný čin podle práva vykonávajícího členského státu; avšak v případě daní, poplatků, cel nebo měny nelze odmítnout výkon evropského zatýkácího rozkazu z toho důvodu, že právo vykonávajícího členského státu neukládá tentýž druh daní, poplatků nebo cel nebo neobsahují stejnou úpravu, pokud jde o daně, poplatky, cla a měny, jako právo vystavujícího státu;

[...]“

Nizozemské právo

7 Článek 7 odst. 1 zákona o předávání (Overleveringswet), dále jen „OLW“, stanoví:

„1. Předání může být povoleno pouze v zájmu:

a) soudního vyšetřování zahájeného orgány vystavujícího členského státu za předpokladu, že podle vystavujícího justičního orgánu vyžádaná osoba spáchala:

1° jednání, které je kvalifikované jako trestný čin v právu vystavujícího členského státu, které je rovněž zapsáno v seznamu připojeném v příloze 1 tohoto zákona a podle práva vystavujícího členského státu za něj lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 3 let, nebo

2° jiné jednání, za které lze podle práva vystavujícího členského státu stejně jako podle nizozemského práva uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby nejméně 12 měsíců;

b) výkonu trestu odnětí svobody vyžádané osoby na území vystavujícího členského státu v délce 4 měsíců nebo delšího trvání, uloženého za jednání uvedené pod body 1 a 2.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

8 Státní zastupitelství u Rechtbank Amsterdam podalo uvedenému soudu žádost o výkon evropského zatýkácího rozkazu vydaného dne 6. listopadu 2014 procureur des Konings bij de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (královský státní zástupce u soudu prvního stupně v Bruselu, Belgie), znějící na zatčení a předání A., v současné době zadržovaného v Nizozemsku v rámci výkonu nizozemského pravomocného trestu odnětí svobody za účelem výkonu jiného trestu odnětí svobody v délce pěti let, ke kterému byl A. odsouzen v Belgii.

9 Tento evropský zatýkácí rozkaz poukazuje na rozsudek vydaný dne 7. října 2014 43. trestním senátem rechtbank van eerste aanleg van Brussel (soudu prvního stupně v Bruselu).

10 Popis skutků, za které byl A. odsouzen, obsažený v evropském zatýkáčím rozkazu dotčeném v původním řízení, lze shrnout následovně. Dne 2. března 2013 v Bruselu rozbil A. sklenici a obkročmo si sedl na svou manželku a jednou rukou ji začal škrtit, zatímco druhou rukou ji rozbitým sklem udeřil do hlavy, krku a levé paže. Na základě lékařského vyšetření manželky byla konstatována tři zranění způsobená ostrým sečným předmětem. Dříve, v období od 28. února 2013 do 2. března 2013, A. svou manželku bil.

11 Předkládající soud má za to, že za skutky, které jsou v belgickém trestním právu kvalifikovány jako „úmyslné ublížení na zdraví způsobené manželce, vedoucí k pracovní neschopnosti dotyčné“ a „úmyslné ublížení na zdraví způsobené manželce“ lze v nizozemském právu v obou případech uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 12 měsíců. Naproti tomu třetí skutek, který je A. kladen za vinu, a to nošení zakázané zbraně, je v nizozemském právu trestán jen pokutou třetí kategorie.

12 Předkládající soud má pochybnosti, pokud jde o možnost výkonu předmětného evropského zatýkácího rozkazu za tento třetí skutek, a to s ohledem na čl. 7 odst. 1 zákona o předávání, který podle tohoto soudu vyžaduje, aby skutky kladené vyžádané osobě za vinu byly trestně stíhatelné v obou dotčených členských státech a maximální horní hranice sazby trestu odnětí svobody, jež je s takovými skutky spojena, byla rovněž v těchto dvou členských státech nejméně 12 měsíců. Vystává však otázka, zda odmítnutí založené na takovém výkladu je v souladu s čl. 2 odst. 4 a čl. 4 bodem 1 rámcového rozhodnutí 2002/584.

- 13 Za těchto podmínek se Rechtbank Amsterdam rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Dovolují čl. 2 odst. 4 a čl. 4 bod 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, aby vykonávající členský stát provedl tato ustanovení do svého právního řádu takovým způsobem, že může uložit nejen požadavek, aby jednání bylo trestným činem podle jeho právního řádu, ale i požadavek, aby za toto jednání bylo možné v tomto státě uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 12 měsíců?“

K naléhavému řízení

- 14 Předkládající soud požádal, aby byla tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce projednána v naléhavém řízení upraveném v článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.
- 15 Uvedený soud v odůvodnění žádosti zejména zdůraznil, že vykonávaný trest odnětí svobody uložený A. nizozemskými soudy uplyne dne 1. ledna 2016. Avšak od 17. září 2015 může být výkon tohoto trestu přerušen, pokud by A. byl současně vyhoštěn z nizozemského území.
- 16 Na jednání konaném u předkládajícího soudu dne 24. července 2015 nařídil tento soud uvěznění A. od okamžiku, kdy bude ukončeno jeho zadržení z jiných důvodů. Na jednání konaném dne 18. srpna 2015 státní zastupitelství uvedlo, že tento příkaz bude vykonán, pokud nebude vydáno žádné jiné pravomocné rozhodnutí na základě evropského zatýkácího rozkazu v okamžiku, kdy uplyne doba výkonu trestu uloženého nizozemskými soudy.
- 17 Podle předkládajícího soudu, který poukazuje na to, že lhůty pro vydání rozhodnutí o výkonu evropského zatýkácího rozkazu stanovené v čl. 17 odst. 3 a 4 rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV uplynou 21. září 2015, bude mít rychlá odpověď Soudního dvora na předběžnou otázku přímý a určující dopad na délku zadržení A. v Nizozemsku. Nakonec A. sám žádal o předání belgickým úřadům tak rychle, jak jen to bude možné.
- 18 V této souvislosti je třeba zaprvé poznamenat, že se tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týká výkladu rámcového rozhodnutí 2002/584, které spadá do oblasti upravené v hlavě V části třetí Smlouvy o FEU, která pojednává o prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Může být tudíž projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce.
- 19 Zadruhé A. je nyní zbaven svobody, ale od 17. září 2015 může využít přerušení trestu za podmínky svého vyhoštění z nizozemského území. Toto vyhoštění se uskuteční podle přání A. jeho předáním belgickým úřadům v rámci výkonu evropského zatýkácího rozkazu. Bez rozhodnutí o výkonu předmětného zatýkácího rozkazu před 1. lednem 2016 zůstane A. zadržen, dokud toto rozhodnutí nebude vydáno.
- 20 Za těchto podmínek čtvrtý senát Soudního dvora dne 10. září 2015 na návrh soudce zpravodaje po vyslechnutí generálního advokáta rozhodl vyhovět žádosti předkládajícího soudu o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení.

K předběžné otázce

- 21 Soudní dvůr může kdykoli rozhodnout usnesením s odůvodněním podle článku 99 jednacího řádu na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta, jestliže se položená předběžná otázka shoduje s otázkou, o níž již Soudní dvůr rozhodl, odpověď na tuto otázku lze jasně vyvodit z judikatury nebo o odpovědi na položenou předběžnou otázku nelze rozumně pochybovat.
- 22 Toto ustanovení je třeba použít v rámci řízení o projednávané předběžné otázce.

- 23 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 2 odst. 4 a čl. 4 bod 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby předání na základě evropského zatýkacího rozkazu bylo podmíněno ve vykonávajícím členském státě nejen tím, že jednání, pro které byl zatýkací rozkaz vydán, je trestným činem podle práva tohoto členského státu, ale také tím, že za toto jednání lze podle stejného práva uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 12 měsíců.
- 24 V této souvislosti je třeba poznamenat, že na základě čl. 4 bodu 1 rámcového rozhodnutí může vykonávající justiční orgán odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, pokud v některém z případů uvedených v čl. 2 odst. 4 tohoto rámcového rozhodnutí není jednání, kvůli kterému byl vydán evropský zatýkací rozkaz, trestným činem podle práva vykonávajícího členského státu. Uvedený čl. 2 odst. 4 upřesňuje, že se tato možnost týká jiných trestných činů než uvedených v odst. 2 stejného článku nezávisle na znacích skutkové podstaty nebo popisu trestného činu.
- 25 Uvedená možnost odmítnout výkon je tedy omezena podmínkou, podle níž je evropský zatýkací rozkaz vydán kvůli jednání, které není vyjmenované v čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 a není trestným činem podle práva vykonávajícího členského státu.
- 26 Je však nutné konstatovat, že odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu vztahujícího se k nošení zakázané zbraně, jež je jedním z jednání dotčených v původním řízení, které je podle předkládajícího soudu trestným činem podle nizozemského práva, nespadá pod podmínku výslovně stanovenou čl. 2 odst. 4 a čl. 4 bodem 1 rámcového rozhodnutí 2002/584.
- 27 Ostatně ani čl. 2 odst. 4 a čl. 4 bod 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 ani žádné jiné ustanovení tohoto rámcového rozhodnutí neumožňuje bránit výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného kvůli jednání, které je trestným činem ve vykonávajícím členském státě, ale nelze za něj v tomto státě uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby nejméně 12 měsíců.
- 28 Uvedený závěr je podepřen obecnou systematikou rámcového rozhodnutí 2002/584 a cíli sledovanými tímto rámcovým rozhodnutím.
- 29 Toto rámcové rozhodnutí, jak vyplývá z prvních dvou odstavců jeho článku 2, se totiž zaměřuje stran trestných činů, které mohou být předmětem evropského zatýkacího rozkazu, na úroveň použitelných trestů ve vystavujícím členském státě (v tomto smyslu viz rozsudek *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, EU:C:2007:261, bod 52). Je tomu tak proto, že trestní stíhání nebo výkon trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, za jejichž účelem byl takový zatýkací rozkaz vydán, jsou prováděny v souladu s pravidly tohoto členského státu.
- 30 Na rozdíl od režimu vydávání, který byl rámcovým rozhodnutím 2002/584 zrušen a nahrazen systémem předávání mezi justičními orgány, již uvedené rámcové rozhodnutí nezohledňuje úroveň použitelných trestů ve vykonávajícím členském státě. To odpovídá prvořadému cíli sledovanému tímto rámcovým rozhodnutím uvedenému v bodě 5 jeho odůvodnění, a to zajistit volný pohyb soudních rozhodnutí ve věcech trestních, v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.
- 31 Ze všech předcházejících závěrů vyplývá, že čl. 2 odst. 4 a čl. 4 bod 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby předání na základě evropského zatýkacího rozkazu bylo podmíněno ve vykonávajícím členském státě nejen tím, že jednání, kvůli kterému byl tento zatýkací rozkaz vydán, je trestným činem podle práva tohoto členského státu, ale také tím, že za toto jednání lze podle stejného práva uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 12 měsíců.

K nákladům řízení

- 32 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Článek 2 odst. 4 a čl. 4 bod 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby předání na základě evropského zatýkacího rozkazu bylo podmíněno ve vykonávajícím členském státě nejen tím, že jednání, kvůli kterému byl tento zatýkací rozkaz vydán, je trestným činem podle práva tohoto členského státu, ale také tím, že za toto jednání lze podle stejného práva uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 12 měsíců.

Podpisy.